

- системи з інтелектуальним інтерфейсом – інтелектуальні ІС, призначені для пошуку неявної інформації в базі даних або текстів для довільних запитів, що складаються, як правило, обмеженою природною мовою. Інтелектуальний інтерфейс інтерпретує запит користувача до бази знань і формує відповідь у зручній для нього формі;

- експертні системи – інтелектуальні ІС, призначені для вирішення слабо формалізованих завдань на основі досвіду, що накопичується в базі знань, роботи експертів у проблемній області. Призначення експертної системи: консультування й навчання недосвідчених користувачів, асистування експертам у вирішенні завдань, поради експертам з питань із суміжних областей знань (інтеграція джерел знань);

- системи, що самонавчаються, – інтелектуальні ІС, що на основі прикладів реальної практики автоматично формують одиниці знань;

- адаптивні системи.

На базі інтелектуальних ІС реалізуються системи підтримки прийняття рішень – автоматизовані системи, що надають стратегічну інформацію для вищого керівництва.

Література: 1. Білоцерківський О.Б. Інформаційні системи в менеджменті: навч.-метод. посібник / Білоцерківський О.Б. – Харків: НТУ «ХП», 2008. – 84 с. 2. Білоцерківський О.Б. Використання інтелектуальних інформаційних систем для управління торговельними підприємствами / Білоцерківський О.Б. // Сучасний рух науки: тези доповідей II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 28-29 червня 2018 р. – Дніпро, 2018. – С. 29-34.

ГАВРИСЬ О.М., к.е.н., професор, НТУ «ХП», м. Харків

ГАВРИСЬ П.О., к.е.н., корпоративний аудитор, ХереусХолдінгГмбХ, Ханау (ФРН)

ГАВРИСЬ О.О., старший викладач, НТУ «ХП», м. Харків

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

В Україні активно дискутується питання про продаж земель сільськогосподарського призначення і створення ринку землі. Прихильниками продажу землі приводиться декілька основних аргументів. Вони стверджують, що продаж це право власників і він стане потужним поштовхом для економіки. Також наводяться аргументи, що впровадження продажу вимагає МВФ та ЄС і що ринок землі вже діє в усіх розвинутих країнах світу. Противники стверджують, що такий крок призведе до концентрації землі в руках обмеженої групи великих агроконцернів та іноземних інвесторів, зокрема, таких корпорацій як Cargill та ADM. Як, наприклад, в Румунії, де третина землі зараз в руках італійських інвесторів. При цьому місцеве населення не отримає справедливої ціни за свою власність і в результаті залишиться без землі і без роботи. Що вже фактично і має місце.

Слід сказати, що мораторій на продаж земель певною мірою обмежує права користування власністю, але, в той же час, таке обмеження не є

унікальним. Зокрема, майнові права осіб, що не досягли повноліття, суттєво обмежені. Закон зобов'язує всіх громадян платити податки з власних доходів. Ці та інші обмеження були впроваджені задля захисту громадян або захисту суспільних інтересів. Таким чином, не можна стверджувати, що обмеження продажу є поганим за визначенням. Навпаки, воно захищає теперішніх власників від дій, що можуть зашкодити їх власним інтересам, зокрема, продажу своєї землі за суттєво заниженими цінами.

Другий аргумент – економічне зростання. Конкретних аргументів щодо того, за рахунок чого воно має відбуватися, яким саме чином має функціонувати ринок землі і скільки земля має коштувати, не надається. Очевидно, що в уявленні прибічників ніяких обмежень купівлі та продажу землі не повинно бути, а ціна має встановлюватися безпосередньо за домовленістю між продавцем та покупцем. До чого призведе реалізація такого сценарію здогадатися не важко – оскільки Україна офіційно стала найбіднішою країною Європи, то очевидно, що звичайні громадяни і дрібні фермери не матимуть змоги придбати землю. Отже придбають її ті, хто має для цього ресурси і бажання, а саме ті категорії, про які говорять противники продажу. Очевидно і те, що потенційні покупці землі не готові купувати її за реальною вартістю. Земля сільськогосподарського призначення у країнах ЄС коштує в середньому від €12 тис./га (у Греції) до €24 тис./га (Німеччина). Ціна наших земель, одних з найкращих у світі, не може бути нижчою.

Чи призведе отримання ними землі до економічного зростання України? Щоб відповісти на це питання – достатньо подивитися на те, як вони розпоряджаються землею зараз. Великі агроконцерни, як вітчизняні, так і мультинаціональні, займаються масовим вирощуванням і експортом монокультур. В результаті, ґрунти виснажуються, навколишнє середовище забруднюється, але це так і не призводить до створення нових робочих місць, адже високотехнологічне вирощування монокультур не потребує значної кількості робочої сили. При цьому, держава практично не отримує ніяких податків. Навпаки, статистика Державної фіскальної служби щодо податкових надходжень до Зведеного бюджету за I півріччя 2018 свідчить про те, що серед 100 найбільших платників податків не було жодного підприємства агропромислового комплексу.

Аграрний сектор може і повинен стати двигуном економіки України. Необхідно перейти до стратегії підтримки фермерських господарств. Шляхом такої підтримки може бути створення державного земельного банку, який повинен мати ексклюзивне право викупу земельних паїв, повинен забезпечувати доступ фермерів до земельних ресурсів та їх пільгове кредитування.